

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta – sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Hyvinvointi ja vapaa-aikalautakunta

VAIN ulkoiset	TP 2022	TA 2023	LTK2024	KHALL TA2024	Muutos%	Muutos eur
TOIMINTATUOTOT	165 364	229 714	243 748	243 748	6,1 %	14 034
MYYNITUOTOT	4 221	1 912	2 100	2 100	9,8 %	188
MAKSUTUOTOT	41 626	62 330	63 300	63 300	1,6 %	970
TUET JA AVUSTUKSET	37 390	43 000	44 595	44 595	3,7 %	1 595
MUUT TOIMINTATUOTOT	82 127	122 472	133 753	133 753	9,2 %	11 281
VUOKRATUOTOT	81 232	120 800	132 553	132 553	9,7 %	11 753
MUUT TUOTOT	895	1 672	1 200	1 200	-28,2 %	-472
TOIMINTAKULUT	-1 142 549	-1 325 883	-1 334 906	-1 348 405	1,7 %	-22 522
HENKILÖSTÖKULUT	-745 946	-918 435	-968 056	-968 055	5,4 %	-49 620
PALKAT JA PALKKIOT	-600 113	-742 997	-788 529	-788 529	6,1 %	-45 532
HENKILÖSIVUKULUT	-145 833	-175 438	-179 527	-179 526	2,3 %	-4 088
ELÄKEKULUT	-123 526	-143 426	-147 623	-147 622	2,9 %	-4 196
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-22 307	-32 012	-31 904	-31 904	-0,3 %	108
PALVELUJEN OSTOT	-204 023	-251 590	-203 170	-209 170	-16,9 %	42 420
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-58 242	-59 620	-21 570	-21 570	-63,8 %	38 050
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-145 781	-191 970	-181 600	-187 600	-2,3 %	4 370
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARA	-158 004	-129 900	-115 915	-115 915	-10,8 %	13 985
AVUSTUKSET	-6 017	-2 300	-32 300	-32 300	1 304,3 %	-30 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-28 559	-23 658	-15 465	-22 965	-2,9 %	693
VUOKRAT	-14 193	-18 188	-9 358	-9 358	-48,5 %	8 830
MUUT TOIMINTAKULUT	-14 367	-5 470	-6 107	-13 607	148,8 %	-8 137
TOIMINTAKATE	-977 185	-1 096 169	-1 091 158	-1 104 657	0,8 %	-8 488
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-100 794	-99 052	-106 961	-106 961	8,0 %	-7 909
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 077 979	-1 195 221	-1 198 119	-1 211 618	1,4 %	-16 397

ULKOISET

	TP 2022	TA 2023 (alkup.)	LTK TA2024	KHALL TA 2024	Muutos%	Muutos eur
Hyvinvointi ja vapaa-aika lautakun						
TOIMINTATUOTOT	165 364	229 714	243 748	243 748	6,10 %	14 034
TOIMINTAKULUT	-1 142 549	-1 325 883	-1 334 906	-1 348 131	1,70 %	-22 248
TOIMINTAKATE	-977 185	-1 096 169	-1 091 158	-1 104 383	0,70 %	-8 214
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-100 794	-99 052	-106 961	-106 961	8,00 %	-7 909
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 077 979	-1 195 221	-1 198 119	-1 211 344	1,30 %	-16 123
Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallint						
TOIMINTAKULUT	-9 901	-112 954	-127 213	-134 439	19,00 %	-21 485
TOIMINTAKATE	-9 901	-112 954	-127 213	-134 439	19,00 %	-21 485
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-365	-30			-100,00 %	30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-10 265	-112 984	-127 213	-134 439	19,00 %	-21 455
Kirjastopalvelut						
TOIMINTATUOTOT	22 599	24 514	12 700	12 700	-48,20 %	-11 814
TOIMINTAKULUT	-391 786	-434 898	-430 811	-430 810	-0,90 %	4 088
TOIMINTAKATE	-369 187	-410 384	-418 111	-418 110	1,90 %	-7 726
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-23 001	-22 226	-20 424	-20 424	-8,10 %	1 802
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-392 189	-432 610	-438 535	-438 534	1,40 %	-5 924
Kulttuuripalvelut						
TOIMINTATUOTOT	3 633	13 100	20 353	20 353	55,40 %	7 253
TOIMINTAKULUT	-114 537	-134 018	-104 502	-104 503	-22,00 %	29 515
TOIMINTAKATE	-110 904	-120 918	-84 149	-84 150	-30,40 %	36 768
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 250	-3 250	-3 250	-3 250		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-114 154	-124 168	-87 399	-87 400	-29,60 %	36 768
Nuorisopalvelut						
TOIMINTATUOTOT	30 400	31 500	46 095	46 095	46,30 %	14 595
TOIMINTAKULUT	-120 490	-122 143	-145 158	-147 158	20,50 %	-25 015
TOIMINTAKATE	-90 090	-90 643	-99 063	-101 063	11,50 %	-10 420
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-90 090	-90 643	-99 063	-101 063	11,50 %	-10 420
Liikuntapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	108 733	160 600	164 600	164 600	2,50 %	4 000
TOIMINTAKULUT	-505 836	-521 870	-527 221	-531 221	1,80 %	-9 351
TOIMINTAKATE	-397 104	-361 270	-362 621	-366 621	1,50 %	-5 351
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-74 178	-73 546	-83 287	-83 287	13,20 %	-9 741
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-471 282	-434 816	-445 908	-449 908	3,50 %	-15 092

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallinto

Toiminnan kuvaus

Toimialan tulosalueita on 5: hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallinto, kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Hyvinvoinnin ja vapaa-ajanpalveluihin kuuluu kirjasto, kulttuuri ja nuoriso- ja liikuntapalvelut. Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen tavoitteena on tarjota kuntalaisille tasapuolisesti ja kysyntää vastaavasti monipuolisia ja laadukkaita elämänlaatua ja terveyttä edistäviä palveluita.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta vastaa kulttuuripalvelujen, liikunta- ja vapaa-ajanpalvelujen, kirjastopalvelujen ja nuorisopalvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä. Lisäksi se vastaa mm. hyvinvoinnin lakisääteisten palvelujen järjestämistehtävistä sekä osallisuudesta ja järjestöavustuksista.

Muhoksen kunnanvaltuusto vahvistaa vuosittain kuntakohtaisen strategian, jonka pohjalta lautakunnat laativat strategian. Strategia ja hallintokunnan asettamat tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi kirjataan ylös. Strategian toteutumista tarkastellaan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Palvelujen tuottavuutta parannetaan noudattamalla hallintokunnassa tarkkaa talouden seurantaa ja annettujen resurssien tehokasta käyttöä. Talouden seurantaa ja reagointia muutoksiin parannetaan edelleen myös yksikkötasolla. Palvelutuotantoa kehitetään kunnanvaltuuston asettaman talousarvioraamin rajoissa. Mahdolliset lisämäärärahatarpeet tuodaan esille heti tarpeen ilmaantuessa.

Talousarvion 2024 suurimpia epävarmuustekijöitä on mm. säästötoimien vaikutus palvelutasoon, henkilöstön työssäjaksaminen ja henkilöstön saatavuus, Kirkonkylän koulun väestönsuojan/ liikuntasalin suunnittelu ja rakentaminen, kirjasto- ja kulttuuritilojen perusparannuksen ja uudelleenjärjestelyn loppuun tekeminen ja kiinteistöjen ja piha-alueiden turvallisuus.

Muut keskeiset painopisteet ovat uuden palvelutuotanto-organisaation yhteistyön kehittäminen sekä kunnille jääneisiin tehtäviin vastaaminen eli palvelutuotannon ja yhteistyön kehittäminen koko kunnassa. Hyvinvointi- ja vapaa-aikapuolen korostuminen kunnan hyvinvoinnissa ja sen kehittämisessä.

Hyvinvointi- ja vapaa-ajan painopiste vuonna 2024 tulee edelleen olemaan henkilöstön jaksaminen, työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen edistäminen. Työhyvinvoinnin kehittäminen on kaikkien organisaation jäsenten vastuulla, niin työntekijöiden, esimiesten kuin johdonkin. Jokaisella työntekijällä on omassa roolissaan mahdollisuus vaikuttaa niin omaan kuin työkavereiden työhyvinvointiin.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunnan ensimmäisen talousarviokäsittelyn jälkeen talousarvioon on lisätty harkinnanvaraisten avustusten 30 000 euroa sekä osallistuvaan budjetointiin 7 500 euroa.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotoimintaa monipuolisesti yhteistyökumppaneiden kanssa. Nuorisotilatoiminnan lisäksi palveluihin kuuluvat nuorten tieto- ja neuvontapalvelu, kansainvälinen toiminta, etsivä nuorisotyö, kerhotoiminta, nuorten kulttuuritoiminta sekä leiri- ja retkitoiminta. Kunnassa toimii nuorten oma vaikuttajaryhmä, nuorisovaltuusto, jonka toimikausi on kaksi vuotta. Nuorisovaltuustolla on oma määräraha, jonka käytöstä he päättävät itse.

Tavoitteet

Uusi nuorisovaltuustolla toimikausi alkoi vuoden 2023 alussa. Nuorisovaltuuston merkitys kasvaa kuntalaisten kuulemisen ja osallisuusohjelman saralla. Laaditaan yhteistyössä Utajärven ja Vaalan kuntien kanssa Nuorisopalvelujen palvelusuunnitelma kunnittain valmiiksi. Suunnitelman laadinnan yhteistyökumppani on Nuorten Ystävät. Tämän suunnitelman mukana kasvaa tarve palkata kuntaan toinen nuoriso-ohjaaja.

Nuorisopalveluiden toimialalla tilatoimintaa järjestetään Tähtiareenan yhteydessä olevissa tiloissa. Tila toimii koulupäivien aikana oppilaskunnan tilana ja iltaisin sekä viikonloppuisin nuorisotilana. Nuorisotilan aukioloaikoja pyritään lisäämään ostopalvelusopimuksella jonkun yhteistyötahon kanssa. Talousarvioon varataan määräraha ostopalvelusopimukseen, jolla taataan nuorisotilan säännölliset aukiolot ja viikonlopputoiminta. Osa toiminnoista järjestetään verkkonuorisotyönä, johon opeteltiin koronan tuoman toimintakatkoksen aikana ja se todettiin toimivaksi.

Muhoksen kuntaan on laadittu yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa kunnan lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma, jonka valtuuston hyväksynyt noudatettavaksi toimenpideohjelmaksi. Ohjelman mukaan etsivää nuorisotyötä jatketaan vakituisena toimintana. Etsivään nuorisotyöhön on mahdollisuus saada valtionapua myös vakituisena toimintana. Hankerahoitus etsivään nuorisotyöhön kattaa vuoden 2023 loppuun ja valtionapua haetaan myös vuodelle 2024. Lisäksi Muhoksella toimii kunnan ja Nuorten Ystävien yhteistyönä hankerahoituksella nuorten työpaja Mahis.

Järjestetään leiri- ja retki toimintaa sekä erilaisia tapahtumia lapsille ja nuorille. Järjestetään kerhotoimintaa kouluvuoden aikana yhteistyössä seurakunnan nuorisotyön kanssa. Kerhoissa ohjaajina toimivat kerho-ohjaajakoulutuksen käyneet nuoret ohjaajat nuorisotyöntekijöiden valvonnassa. Kerhotoimintaa kehitetään siten, että koulut ja nuorisopalvelut tuottaisivat ainakin osan kerhoista yhteistyössä.

Päihteiden käytön ennaltaehkäisytyötä jatketaan kunnan päihdetyöryhmän kanssa, jonka puheenjohtajana nuoriso-ohjaaja toimii ja järjestetään kaikki tapahtumat ns. nollarajatilaisuuksina. Kiinnitetään huomiota uusien ongelmakohtien, kuten sähkötupakan ja nuuskan käytön ennaltaehkäisyyn nuorten keskuudessa.

Liikuntapalvelut, jäähalli, ulkoliikuntapaikat

Palvelusuunnitelman kuvaus

Liikuntapalvelut tuottavat palveluita, joilla on suuri vaikutus asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen. Ennaltaehkäisevän toiminnan pohjana on kunnanvaltuuston hyväksymä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiohjelma 2021-.

Liikuntapalveluita tuotetaan niin terveystuokuntaan kuin kilpaurheiluun yhteistyössä Oulujoki-opiston ja urheiluseurojen kanssa. Muhoksella on aloitettu vuoden 2021 loppupuoliskolla liikuntaneuvontapalvelu yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen ja liikuntapalveluiden toimesta. Käytännön toteutuksesta vastaa liikunnanohjaaja. Liikuntaneuvonta on käynnistynyt hyvin ja sitä jatketaan myös 2024.

Liikuntalaitospalveluita tuotetaan uimahallissa ja jäähallissa. Uimahallipalveluissa normaalin uintitoiminnan lisäksi panostetaan lasten ja nuorten uimaopetukseen. Jäähallipalveluita tuotetaan laajalle käyttäjäryhmälle myös seutukunnallisesti. Jäähallin mittava peruskorjaus tehtiin vuonna 2021, jonka myötä olosuhteet hallissa paranivat huomattavasti. Hallista tuli ns. puolilämmin nykyaikaistettu halli. Hallin sähkönkulutusta seurataan ja tarvittaessa reagoidaan kasvaviin kustannuksiin palveluhintoja korottaen.

Ulkoliikuntapaikat ylläpidetään sekä terveysliikunnan, että kilpaurheilun tarpeisiin.

Tavoitteet

Liikuntapalveluissa pyritään tuottamaan kunnan asukasmäärää palvelevat kunnalliset liikuntapalvelut.

Jatketaan liikuntapalveluiden, urheiluseurojen ja Pohjois-Pohjanmaan liikunnan säännöllistä yhteistyötä terveysliikunnassa. Muhoksen urheiluseurat ovat tiiviisti mukana tässä toiminnassa. Vuoden 2024 tavoitteena on kehittää edelleen Muhoksella terveysliikunnan toimintamallin mukaista liikuntaneuvontaa ja laajentaa sitä uusille ikäryhmille.

Tähtiareena, on antanut mahdollisuuksia. Hallissa on täysimittainen liikuntahalli, kuntosali ja painisali. Liikuntahalli monipuolistaa liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia paikkakunnalla. Myös suuret liikuntatapahtumat sisäliikunnan alalla mahdollistuvat. Tapahtumia tullaan lisäämään 2024. Kirkonkylän koulun uusi liikuntasali suunnitellaan 2024 ja rakennetaan 2025.

Jatketaan ryhmäliikuntatoimintaa yhteistyössä Oulujoki-opiston kanssa.

Kunnan tiukasta taloudesta huolimatta pyritään tukemaan urheiluseurojen toimintaa vähintään entisen suuruisilla toiminta- ja kohdeavustuksilla. Liikuntapalvelut jakavat stipendejä urheiluavustuksista kunnassa hyväksytyin kriteeristön mukaan.

Panostetaan ulkoliikuntapaikkojen kuntoon ja siisteyteen. Kunnostetaan kunnan hiihtoladut ja luistelukentät talousarvion sallimissa puitteissa. Jatketaan reaaliaikaisen hiihtolatujen ja luistelukenttien kunnossapidon seuranta kunnan www-sivuilla. Osallistutaan Rokuan latujen kunnostamiseen latupoolin mukaisella osuudella. Talousarviossa huomioidaan tarve lisämäärärahoille luistelukenttien ja hiihtolatujen kunnostuksessa.

Pyritään kehittämään ulkoliikuntapaikkoja talousarvion 2024 investointi ohjelman mukaan. Tavoitteena olisi aloittaa Korkalanvaaran hiihtokeskuksen kehittämistyö, tällä hetkellä on valmistunut hankesuunnitelma. Kirkkosaaren ja Päivärintein kuntosalojen kunnostukset pitää saada tehtyä. Osallistutaan Humanpolis Oy:n hallinnoimaan hankkeeseen, jolla kunnostetaan Oulujokilaakson Tervareitistöä ja Rokuan ydinalueen latuja. Mukana hankkeessa ovat Humanpolis OY, Muhoksen kunta, Utajärven kunta, Vaalan kunta ja Metsähallitus. Rahoitukseen tulee 70 %:n osuus ELY-keskukselta. Tämä hanke saatetaan valmiiksi 2024.

Kannustetaan muhoslaisia hoitamaan kuntoaan erilaisilla tapahtumilla, mm. Uu kesäksi kuntoon-kampanja uimahallilla.

Muhoslaisia ikäihmisiä kannustetaan liikkumaan Voimaa Vanhuuteen-hankkeen avulla. Muhoksen kunta pääsi 2022 mukaan hankkeeseen kolmeksi vuodeksi.

Jatketaan liikuntavälinelainaamon kehittämistä yhteistyössä Kirjaston kanssa.

Kulttuuripalvelut

Tavoitteet, toimenpiteet ja talous

Muhoksen kunnan kulttuuripalveluiden toimia johdattaa Muhoksen kuntastrategia 2025:n visio, jossa Muhos on merkittävä kulttuuri- ja matkailukohde Rokua Geopark -alueella sekä Oulujokilaakson keskus, jossa viihtyisyys ja turvallisuus ovat avainasemassa. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on myös alueellinen yhteistyö muiden kuntien kulttuuripalveluiden kanssa.

Muhoksen kunnan kulttuuripalveluissa työskentelee päätoiminen kulttuurituottaja. Kulttuuripalveluista vastaa Oulujoki-Opiston rehtori ja kulttuuriasioita käsitellään kulttuuritiimissä. Kunnan tehtävänä on tarjota taide- ja kulttuuripalveluita sosioekonomisesta taustasta, iästä ja asuinpaikasta riippumatta kuntalaisilleen ja taata täten kulttuuripalveluiden monipuolisuus ja saavutettavuus. Kunnan kulttuuripalvelut tukevat ja tuottavat palveluita yhteistyössä muiden luovien alojen yrittäjien sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa siten, että se toiminnallaan vahvistaa ja lisää alueen elinvoimaisuutta, identiteetin rakentamista, sivistystä ja virkistystä. Kulttuuripalvelut hakevat aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta kattavien kulttuuripalveluiden toteuttamiseen. Muhoksen kunnan kulttuuriohjelma pitää sisällään tavoitteita, joissa on huomioitu vuonna 2019 voimaan tullut Laki kuntien kulttuuritoiminnasta.

Kulttuurikasvatussuunnitelma on osa laajempaa kulttuuriohjelmaa ja se on otettu käyttöön vuoden 2022 aikana yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Toteutuakseen täydessä mitassaan kulttuurikasvatussuunnitelma tarvitsee määrärahoja, joka kattaisi osan suunnitelman sisällöistä sekä kuljetuskustannuksista. Vuodelle 2024 esitetään jatkettavan 2 500 euron määrärahaa kuljetuskustannuksiin. Kulttuurikasvatussuunnitelma takaa kaikille lapsille ja nuorille tasa-arvoisen mahdollisuuden kokea monipuolisesti paikallista kulttuuria. Kulttuurikasvatussuunnitelma "Tähtireitti" on osa Muhoksen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmia.

Kulttuuripalvelut tarjoaa laadukasta kulttuurisisältöä myös tapahtumien muodossa. Vuorovuosittain toteutuneiden Muhoksen Musiikkipäivien ja Koivu ja Tähti -päivien ohjelma yhdistetään vuodesta 2024 eteenpäin yhdeksi tapahtumaksi, joka sisältää molempien tapahtumaviikonloppujen luonteenomaista ohjelmaa. Muhoksen Taiteiden yö sijoittuu loppukesään elo-syyskuun vaihteeseen, ja se on kerännyt tasaisesti kävijöitä viime vuosien aikana. Uudistuvalla Koivu ja Tähti -kulttuurikeskukselle suunnitellaan mittavaa avajaistapahtumaa syksyille 2024.

Vakiintuneeseen tapahtumien vuosikelloon kuuluvat mm. kuukausittaiset After Work -tapahtumat, Oulun kansainväliset lasten- ja nuortenelokuvien festivaali osana kulttuurikasvatussuunnitelmaa sekä Vanhustenviikko. Vuosittain toteutetaan myös useita yksittäisiä tapahtumia. Vuoden 2024 alkupuolelle on suunnitteilla Sentencedin ja erityisesti edesmenneen Miika Tenkulan muistoa kunnioittava tapahtuma, joka ajoittuu Miika Tenkulan elämäkerran julkaisun yhteyteen maaliskuulle.

Kulttuuripalvelut toimii tuotanto- ja konsultaatioapuna myös monelle muulle Muhoksen tapahtumalle kuten Nenäpäivä & MuhosMuksulle.

Muhos on mukana Oulu2026-kulttuuripääkaupunkihankkeessa, ja suunnittelee toimenpiteitä kulttuuripääkaupunkivuotta kohti. Oulujokilaakson kuntien (Muhos, Utajärvi, Vaala) ja Humanpolis Oy:n kanssa viedään eteenpäin Oulu2026-hakukirjaan pääsyttä Löytöretki taiteeseen -hanketta. Lisäksi kulttuuripalvelut on aktiivisesti mukana Pohjois-Pohjanmaan kulttuuritoimijoiden verkostossa.

Kulttuurituottaja tekee aktiivisesti yhteistyötä teknisten palveluiden kanssa pitääkseen yllä prosenttitaideperiaatteen käytäntöjä, jotka on hyväksytty käyttöön harkinnanvaraisesti Muhoksen kunnan rakennus- ja korjauskohteissa. Kulttuurituottaja toimii tarvittaessa konsulttina esimerkiksi taidehankintoja koskien. Vuonna 2024 kartoitetaan prosenttitaidehankinnan mahdollisuutta uudistetun Koivu ja Tähti -kulttuurikeskuksen yhteyteen.

Koivu ja tähti -kulttuurikeskus

Tavoitteet, toimenpiteet ja talous

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on yhteistyössä eri toimijoiden kanssa saada kulttuurikeskuksesta vetovoimainen, elävä ja viihtyisä tapahtumapaikka. Vuonna 2024 jatkuu Koivu ja Tähti -kulttuurikeskuksen perusparannus- ja laajennushanke, joka valmistunee syksyyn mennessä. Uudistettu kulttuurikeskus on yksi vahva toimija Oulu2026 -kulttuuripääkaupunkihankkeessa ja tarjoaa monipuolisen lähimatkailemiskohteen alueella. Kulttuurikeskuksen uudistamisesta on tehty tarveselvitys vuosina 2018-2019 ja selvityksen valmistelussa on osallistettu kuntalaisia ja päättäjiä sekä kuunneltu henkilöstöä. Tarveselvityksessä on otettu huomioon käyttäjien asiakaskyselyt sekä muuttuneiden palvelukokonaisuuksien vaatimukset.

Perusparannus- ja laajennushanke / kulttuurin tilat: Koivu ja Tähti -sali sekä aula

Perusparannuksen kattaa Koivun ja Tähtien kulttuuritilojen osalta nykyisen näyttelytila sekä aulan, Koivu ja Tähti -salin eli auditorion, naulakkotilojen ja asiakas-wc-tilojen uudistamisen ja osittainen siirtämisen ja talotekniikan uudistamisen.

Kulttuurikeskuksen Koivu ja Tähti -salissa on tehty keväällä 2020 mittava av-remontti, jonka yhteydessä on uusittu valtaosa tekniikasta sekä korjattu elokuvaprojektori. Myös vuonna 2023 av-tekniikassa on ollut runsaasti ongelmia. Ongelmat on tavoitteena saada korjattua alkuvuodesta 2024 päättyvän salin perusparannuksen aikana. Uudistetussa aulassa jatkuvat kuukausittain vaihtuvat taidenäyttelyt. Aula toimii myös tapahtumatilana. Näyttelytilaa suojaamaan itsepalvelukirjaston aukioloaikoina tulee lasiseinä sekä kameravalvonta. Peruskorjattuja tiloja voidaan markkinoida paremmin ulkopuolisille käyttäjille ja saada lisää tuloja.

Kirjastopalvelut: pääkirjasto ja kirjastoauto

Palvelukuvaus

Muhoksen kirjasto tarjoaa asiakkailleen tasapuolisesti laadukasta, ajanmukaista ja asiantuntevaa kirjasto- ja tietopalvelua, mahdollisuuksia erilaisiin elämyksiin sekä tiedonhallintataitojen ja

kansalaisvalmiuksien kehittämiseen. Kirjasto panostaa myös oheistoimintaan ja sähköisten palveluiden opastukseen. Tärkein perustehtävä liittyy lukutaidon kehittämiseen ja lukemisharrastuksen tukemiseen. Uusin tehtävä liittyy yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistämiseen sekä aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistämiseen. Kirjaston toimintaa tukee alueellinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen kirjastoverkko sekä muut yhteistyökumppanit.

Tärkeimmät erillistavoitteet ja toimenpiteet

Talouteen liittyvä tavoite on kustannusten pitäminen määritellyissä rajoissa. OUTI-kirjastojen tiivis yhteistyö tuo mukanaan toiminnan kehittämismahdollisuuksia pienin, monille harteille jakaantuvien kustannuksien. Yhteishankinnat ovat kauttaaltaan edullisempia kuin yksittäiset hankinnat. Oulun kaupunginkirjasto yhtenä OUTI-kirjastona ja alueellisena kehittämiskirjastona on tärkeä asiantuntijaresurssi. Yhteistyötä tehdään myös kaikkien Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin kirjastojen kanssa mm. yhteisen e-kirjaston muodossa. Yhteinen avoimeen lähdekoodiin perustuva kirjastojärjestelmä tuo huomattavia kustannussäästöjä. Myös Muhoksen lukion kirjasto ja Kirkonkylän alakoulun kirjasto liittyvät samaan heille maksuttomaan Koha-kirjastojärjestelmään syksyllä 2022.

Palveluiden osalta yleisesti tavoitellaan 80% tyytyväisyysastetta, jota mitataan jatkuvalla palautteen keräämisellä. Kirjaston lehtisaliin on tullut pysyväisluonteinen Geopark -näyttely keväällä 2021, joka siirtyy kirjastosalin puolelle käynnissä olevien korjaus- ja muutostöiden yhteydessä. Kirjastotilojen uudelleenjärjestelyn ja omatoimikäytön suunnittelu toteutettiin keväällä 2022. Valtionavustuspäätös omatoimikirjaston rakentamiseen on saatu keväällä 2021. Tällä hetkellä ollaan toteuttamassa kirjastotilojen korjaus- ja muutostöitä ja työt jatkuvat syksyyn 2024 saakka. Tilojen uudelleenjärjestelyssä halutaan ottaa huomioon erityisesti kirjaston merkitys tilana, yhteisöllisenä kokoontumispaikkana. Lasten ja nuorten palveluita halutaan myös parantaa ja tarjota heille tiloja ajanviettoon. Kirjastoon perustettiin syksyllä 2021 asiakasraati, joka koostuu eri ikäisistä kirjaston käyttäjistä, joiden osallistamisella saadaan arvokasta tietoa tilojen uudelleenjärjestelyn ja omatomikirjastopalveluiden suunnittelussa sekä muiden palveluiden kehittämisessä.

Kirjastotyön yksi perustavoite on lukutaidon kehittymisen ja lukemisharrastuksen tukeminen. Lasten ja nuorten kirjastotyön osalta ylläpidetään kirjaston ja koulujen välistä yhteistyötä. Alakouluissa on käytössä kirjastoreitti, jolla turvataan yhdenmukainen palvelu kaikille tietyn vuosiluokan oppilaille ja yläkoulussa on käytössä äidinkielen ja kirjallisuuden opettajien kanssa tehty yhteistyösopimus. Myös kunnan varhaiskasvatuspalveluiden kanssa on tehty yhteistyösopimus keväällä 2021. Lisäksi kirjasto on mukana kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmassa. Kirjastoon rekrytoitiin pedagoginen informaattikko alkuvuodesta 2022. Tehtävässä painotetaan lasten ja nuorten kanssa toimimista ja pedagogista osaamista. Pedagoginen informaattikko vastaa varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Syksyllä 2020 alkaneessa hankkeessa (Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen kirjastoyhteistyön avulla) saatuja tuloksia on ryhdytty hyödyntämään jokapäiväisessä työssä.

Tietyt vuosiluokat kutsutaan vuosittain kirjastovierailulle, jolloin heille opetetaan tiedonhakuja, kirjaston käyttöä ja vinkataan kirjallisuutta. Lisäksi henkilökunta tekee kouluvierailuja. Kirja-aineistoa tuodaan tutuksi kirjoihin liittyvien tietokilpailujen, lukukilpailujen sekä viikoittaisten satutuokioiden avulla. Satutuokioita järjestetään nyt myös kirjastoautossa kahdella reitillä, joissa on yhteensä viisi tuokiota. MLL:n perhekahvilatoimintaa järjestettiin kirjastossa keväällä kerran kuukaudessa, toiminta

on nyt syksyllä tauolla henkilökuntaresurssin vähenemisen vuoksi. Kirjaston henkilökunta on järjestänyt sinne lukemisen edistämiseen liittyvää toimintaa ja ohjelmaa. Myös erilaisilla tapahtumilla houkutellaan lapsia lukemisen pariin. Vuonna 2023 kirjasto osallistui Ponkilassa järjestettyyn Talvikarnevaalitapahtumaan siten, että kirjastoauto oli paikalla tapahtumassa. Vappuna käytiin markkinoimassa e-aineistoja Tähtiareenalla järjestettävässä vapputapahtumassa. Ikäihmisille on käyty esittelemässä kirjaston palveluja päiväkeskuksessa ja eläkeläisten turinapiirissä. Myös syyskuudessa taiteiden yössä kirjasto oli mukana järjestämässä Open mic -tapahtumaa. Vanhustenviikolle on suunniteltu atk-opastusta ja päiväkeskukselle on tulossa pop-up kirjasto koko viikoksi. Päiväkeskuksen pop-up kirjastotoimintaa on suunniteltu jatkettavaksi, mikäli se onnistuu suunnitellulla tavalla. Kirjasto on osallistunut vuosittain lokakuussa järjestettävään kansainväliseen 24 tuntia sarjakuvaa -tapahtumaan. Syyslomalle on suunnitteilla lapsille ja nuorille Mangapäivä, joka järjestetään yhteistyössä Oulujoki opiston taidekoulun kanssa. Kirjasto osallistuu marraskuussa Tähtiareenalla järjestettävään Muhos muksu tapahtumaan. Lukukoiratoimintaa on jatkettu vuonna 2023 ja siihen liittyen talvilomaviikolla järjestettiin koiramaista menoa tapahtuma kirjastossa.

Syksyllä 2021 haettiin erityisavustusta yleisten kirjastojen toiminnan kehittämiseen kansalaisten ja päättäjien vuoropuhelun foorumeina. Hankkeen puitteissa on tarkoitus kehittää uudesta perusparannetusta kirjastosta päättäjien ja kuntalaisten kohtaamispaikka ja järjestää toimintaa, joka helpottaa kynnystä kuntalaisten vaikuttamiseen ja parantaa vaikuttamismahdollisuuksia kuntalaisia koskeviin asioihin. Ensimmäinen tapahtuma hankkeen tiimoilta järjestettiin maaliskuussa 2023. Vapaa-aikapalveluiden asiakaskysely ja asiakasilta toteutettiin yhteistyössä kirjaston asiakasraadien kanssa. Hankkeen puitteissa on tulossa vierailemaan Esko Valtaoja lokakuussa 2023. Hän luennoi demokratiasta ja sananvapaudesta. Lisäksi marraskuussa on suunnitteilla kansalaisvaikuttamiseen liittyvän publi-visan järjestäminen pub Puutteessa. Marraskuussa lapsille järjestetään ns. satuvaalit, jossa lapset saavat äänestää uudelle lasten osastolle tulevan maskotin neljän ehdokkaan joukosta, näin opetellaan vaikuttamismahdollisuuksia ja -taitoja.

Alkukesästä 2022 haimme lukukeskuksen toiminta-avustusta Lukeva kunta -hankkeeseen yhdessä Tyrnävän, Limingan, Lumijoen ja Hailuodon kuntien kanssa. Tyrnävä hallinnoi hanketta. Muhoksen kunnasta hankkeessa on mukana kirjaston, varhaiskasvatuksen, alakoulun ja yläkoulun edustaja ja siinä on tarkoitus suunnitella lukupolut varhaiskasvatuksesta yläkoulun loppuun saakka sekä jakaa hyviä käytänteitä ja toimintamalleja kuntien kesken. Hankkeen tiimoilta järjestetään lokakuun puolivälissä Muhoksen kirjastossa lasten lauantai, jossa on lapsille lukemisen innostamiseen liittyvää ohjelmaa. Hankkeen tiimoilta on tulossa marraskuussa yläkoululle kirjailijavieraksi Mila Teräs. Lisäksi Esko Valtaoja luennoi 5. ja 6. luokkalaisille lokakuussa tieteestä ja tietokirjallisuudesta ja innostaa lukemisen pariin.

Kirjaston toiminnan tavoitteena on kirjojen sisältöjen esille tuomisen lisäksi tarjota mahdollisuuksia viihtymiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Kirjastossa järjestetään kauno- ja tietokirjallisuuspiirejä. Myös käsitöitä ja kirjallisuutta yhdistelevä Lankaklubi jatkoi toimintaansa vuonna 2023 vapaaehtoisen vetäjän voimin. Keväällä järjestettiin kolme kirjailijavierailua, joissa esiintyivät paikalliset kirjailijat. E-aineistojen ja palveluiden opastamiseen panostetaan. Kirjastossa annetaan jatkuvaa digiopastusta.

Yhteistyötä tapahtumajärjestelyissä kulttuurifoorumin muodossa jatketaan kulttuuripalveluiden, nuoriso- ja liikuntapalveluiden, seurakunnan ja eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Toiminta on ollut hyvin hedelmällistä ja olemme yhdessä saaneet hienoja tapahtumia aikaan. Kirjasto osallistuu

isompiin tapahtumiin jollain pienimuotoisella lukemisen edistämiseen ja kirjallisuuden esilletuomiseen liittyvällä ohjelmalla.

Talous

Tuottoa saadaan kotiseutuhuoneen tilavuokrista silloin kun tila ovat kunnan ulkopuolisen toimijan käytössä eikä tilan käyttäjä ole yleishyödyllinen yhdistys. Pääsääntöisesti tapauksissa, jolloin vuokratuloa saadaan, osa kirjastotilaa joudutaan sulkemaan pois asiakaskäytöstä. Vuonna 2022 palauttamatta jääneen aineiston huomautusmaksut nousivat

Henkilöstökuluissa on säästetty viime vuosina, koska ei ole toimittu täydellä henkilökuntakapasiteetilla. Yksi kirjastovirkailija irtisanoutui kesällä 2022, eikä toimea täytetä uudelleen. 0,5 % kirjastovirkailija eläköityi kesällä 2023, eikä tätäkään toimea täytetä uudelleen. Lisäksi on tehty omaehtoisesti lyhyempää työaikaa eikä sijaisia ole palkattu. Yleisestä maailmantilanteesta johtuvan hintojen nousun vuoksi ainakin kirjallisuuden ja polttoaineiden osalta kulut tulevat nousemaan.

Säästötoimien vaikutus palveluihin

- aukioloaikojen lyheneminen (omatoimi) (kirjastolaki 6§ 1. momentti: tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon)
Omatoimipalvelu aikana em. palvelut eivät ole käytössä.
- aikuisten ja senioreiden lukemisen edistäminen (kirjastolaki 6§ 3. momentti: edistää lukemista ja kirjallisuutta), priorisointi on lasten ja nuorten lukemisen edistämisessä, joten aikuisten kohdalla nämä palvelut vähenevät.
- lukemisen edistämiseen liittyvät tapahtumat (kirjastolaki 6§ 3. momentti: edistää lukemista ja kirjallisuutta). Ei ole aikaa tapahtumien järjestämiselle henkilökuntaresurssin vähenemisen vuoksi.
- yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistäminen (kirjastolaki 6§ 6. momentti: edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.) Tätä tehtävää on hoidettu vuonna 2023 hankerahoilla ja saatu hieman toimintaa käynnistettyä, mutta jatkossa tämä on yksi tehtävistä joka jää pois henkilökunnan vähyyden vuoksi.
- Kehittäminen (hankkeet) (kirjastolaki 11§:Yleinen kirjasto toimii ja kehittää toimintaansa yhteistyössä muiden yleisten kirjastojen, Kansalliskirjaston, Varastokirjaston, Saavutettavuuskirjasto Celian sekä muiden korkeakoulukirjastojen, oppilaitoskirjastojen ja erikoiskirjastojen kanssa. Yleinen kirjasto voi tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi toimia yhteistyössä viranomaisien, kirjastoalan toimijoiden, päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten sekä muiden yhteisöjen kanssa.) Hankerahojen hakemiseen ja muuhun hankkeisiin liittyvään toimintaan ja yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa vähemmän aikaa jatkossa.
- Koulutuksiin ei voida osallistua tarvittavaa määrää/vuosi

Suosituksen mukaan kirjastossa tulisi olla henkilökuntaa vähintään 0,8 htv/1000 asukasta. Muhoksen kirjastossa tulisi olla siis suosituksen mukaan 7,2 työntekijää ja tällä hetkellä resurssi on 4,7 (+ 1 kirjastoautossa).

Kirjastolain 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjallisuusmäärärahan vähenemisen seurauksena hankitaan 200 kpl aikuisten uutuuskirjaa vähemmän. Tämän seurauksena uutuushyllyt ovat tyhjemmät ja kirjoja joutuu jonottamaan varausjonoissa aiempaa kauemmin.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut perustettavat ja lakkautettavat toimet ja virat

Vakinaiset

Vahtimestari 1.9.2024

Hyvinvointikoordinaattori 1.8.2024

Määräaikaiset